

Rabban Yohanan Ben Zakai

Yabné et ses sages

Le Talmud présente Rabban Yohanan Ben Zakai comme le sauveur du judaïsme. Son courage et sa stratégie vont lui permettre d'obtenir de l'empereur une ville : Yabné pour les sages d'Israël.

Tunnel sous le Mur, unique vestige du second Temple.

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נו עמוד א

אבא סקרא ריש בריוני דירושלים בר אחתיה דרבן יוחנן בן זכאי הוה, שלח ליה: תא בנינעא לגבאי. אתא, א"ל: עד אימת עבדיתו הכי, וקטליתו ליה לעלמא בכפנא? א"ל: מאי איעביד, דאי אמינא להו מידי קטלו לי! א"ל: חזי לי תקנתא לדידי דאיפוק, אפשר דהוי הצלה פורתא. א"ל: נקוט נפשך בקצירי, וליתי כולי עלמא ולישיילו בך, ואייתי מידי סריא ואגני גבך, ולימרו דנח נפשך, וליעיילו בך תלמידך ולא ליעול בך איניש אחרינא, דלא לרגשן בך דקליל את, דאינהו ידעי דחייא קליל ממיתא. עביד הכי, נכנס בו רבי אליעזר מצד אחד ורבי יהושע מצד אחר, כי מטו לפיתחא בעו למדקריה, אמר להו: יאמרו רבן דקרו! בעו למדחפיה, אמר להו: יאמרו רבן דחפו! פתחו ליה בבא, נפק. כי מטא להתם, אמר: שלמא עלך מלכא, שלמא עלך מלכא! א"ל: מיחייבת תרי קטלא, חדא, דלאו מלכא אנא וקא קרית לי מלכא! ותו, אי מלכא אנא, עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי?

א"ל: דקאמרת לאו מלכא אנא, איברא מלכא את, דאי לאו מלכא את לא מימסרא ירושלים בידך, דכתיב: (ישעיהו י') והלבנון באדיר יפול, ואין אדיר אלא מלך, דכתיב: (ירמיהו ל') והיה אדירו ממנו וגו', ואין לבנון אלא ביהמ"ק, שנאמר: (דברים ג') ההר הטוב הזה והלבנון; ודקאמרת אי מלכא אנא אמאי לא קאתית לגבאי עד האידנא? בריוני דאית בן לא שבקינן. אמר ליה: אילו חבית של דבש ודרקון כרוך עליה, לא היו שוברין את החבית בשביל דרקון? אישתיק. קרי עליה רב יוסף, ואיתימא רבי עקיבא: (ישעיהו מד) משיב חכמים אחור ודעתם יסכל, איבעי ליה למימר ליה: שקלינן צבתא ושקלינן ליה לדרקון וקטלינן ליה, וחביתא שבקינן לה. אדהכי אתי פריסתקא עליה מרומי, אמר ליה: קום, דמית ליה קיסר, ואמרי הנהו חשיבי דרומי לאותיבך ברישא. הוה סיים חד מסאני, בעא למסימא לאחרינא לא עייל, בעא למשלפא לאידך לא נפק, אמר: מאי האי? אמר ליה: לא תצטער, שמועה טובה אתיא לך, דכתיב: (משלי ט"ו) שמועה טובה תדשן עצם. אלא מאי תקנתיה? ליתי איניש דלא מיתבא דעתך מיניה ולחליף קמך, דכתיב: (משלי י"ז) ורוח נכאה תיבש גרם, עבד הכי עייל. אמר ליה: ומאחר דחכמיתו כולי האי, עד האידנא אמאי לא אתיתו לגבאי? אמר ליה: ולא אמרי לך? אמר ליה: אנא נמי אמרי לך! אמר ליה: מיזל אזילנא ואיניש אחרינא משדרנא, אלא בעי מינאי מידי דאתן לך. אמר ליה: תן לי יבנה וחכמיה,

Talmud de Babylone traité Avoda Zara page 17 a

Aba Sikra, le chef contestataire de Jérusalem, était le fils de la sœur de Rabban Yohanaï ben Zakaï. Ce dernier lui envoya un message : "Viens me voir en secret". Il vint. Il (Rabban Yohanaï) lui dit : « Jusqu'à quand allez-vous faire mourir de faim ces gens ? » Il répondit : "Que puis-je faire ? Si je proteste ils me tueront. "

- Trouve un moyen pour que je sorte d'ici. Peut-être il y a un moyen de la sauver.

Son neveu lui conseilla cette ruse :

« Feins d'être malade et que tous viennent s'informer de la santé. Puis place sur toi quelque chose de nauséabond afin que les rabbis annoncent ta mort. Alors tes disciples viendront prendre ton corps, mais ne laisse personne d'autre entrer pour le faire, car il est connu qu'un vivant est plus léger qu'un mort. »

Ainsi fut fait. Rabbi Eliézer entra et prit (le cercueil) d'un côté et Rabbi Josué de l'autre. Lorsqu'ils arrivèrent aux portes de la ville, les gardes voulurent transpercer le corps, mais [Abba Sikra] leur dit : « les Romains vont penser que nous avons transpercé notre maître. Ils voulurent alors lui donner un coup. Il leur dit : « Les Romains vont penser que nous avons maltraité notre maître ». Les portes furent alors ouvertes. Il (Rabban Yohananan) sortit. Lorsqu'il arriva là-bas (chez le chef de l'armée romaine), Rabban Yohananan ben Zakaï lui dit : « Paix sur toi ô Roi, paix sur toi ô Roi. »

-Tu es doublement passible de mort. D'abord parce que tu m'appelles roi et je ne le suis pas, et ensuite, si je l'étais pourquoi n'es-tu pas venu me voir plus tôt ?

- Tu dis ne pas être roi et moi je dis que tu l'es. Si tu n'étais pas roi, Jérusalem n'aurait pas été livré entre tes mains, comme il est écrit (**Isaïe X, 34**) : « Le Liban tombe sous le puissant ». Or le mot "puissant" ne peut s'appliquer qu'à un roi, car il est écrit (**Jérémie XXX, 21**) : "Son puissant sortira de son sein". Quant au Liban il désigne Temple, comme il est dit (**Deut III, 25**) : "Cette bonne montagne et ce Liban". Tu dis ensuite : "Si je suis roi pourquoi n'es-tu pas venu plus tôt ? " C'est à cause des rebelles parmi nous qui m'ont empêché.

- Si l'on voit un serpent enroulé autour d'un pot de miel, n'est-il pas normal de briser le pot pour tuer le serpent ?

Rabban Yohananan resta silencieux. Rabbi Joseph, d'autres disent Rabbi Aquiba, cite à ce sujet (**Isaïe XLIV, 25**) : "Je fais reculer les sages, je tourne la science en dérision". En effet, Rabban Yohananan aurait dû répondre : il faut saisir le serpent avec une tenaille et le tuer sans briser le pot.

Ace moment arriva une missive de Rome qui disait : "Lève-toi ! César est mort les nobles de Rome t'ont choisi pour être à leur tête. "

Il voulut mettre ses bottes, il en enfila une, mais ne pouvait enfiler l'autre. Lorsqu'il voulut retirer la première, il ne réussit pas.

- Que se passe-t-il ? demanda-t-il

- Ne t'inquiète pas, répondit Rabban Yohananan. Car tu as reçu une bonne nouvelle et il est dit (**Proverbes XV, 30**) : "Une bonne nouvelle rend les os forts".

Comment faire ?

Qu'un homme que tu n'apprécies pas passe devant toi, car (**Proverbes XVII, 22**) : "Un esprit abattu dessèche les eaux".

Il suivit le conseil et réussit à enfiler la botte.

- Tu as tant de sagesse et tu as tardé à me voir ?

- Ne t'ai-je pas répondu

- Et moi je t'ai dit quoi faire aussi. A présent je pars et j'enverrai quelqu'un d'autre ici, demande-moi une faveur et je te l'accorderai

- Donne Yabné et ses sages ! "